

Risikorapport

1. halvår 2020

1. Formål

Denne rapport er udarbejdet i overensstemmelse med oplysningskravene i Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov. I henhold til bekendtgørelsen skal PenSam Bank offentliggøre de i bekendtgørelsens bilag 2 anførte oplysningsforpligtelser minimum halvårligt.

2. Individuelt solvensbehov

Fastsættelsen af PenSam Bank's individuelle solvensbehov sker på baggrund af en vurdering af de forskellige risikokilder, som påvirker banken. Denne vurdering foretages minimum én gang årligt, og i den forbindelse forholder bestyrelsen sig til størrelsen af solvensbehovet, forslag til valg af stressvariable og stressniveauer, potentielle risikoområder samt de fremtidige vækstforventninger. Hermed er bestyrelsen i stand til at træffe afgørelse om størrelsen af PenSam Bank's solvensbehov, således at banken er i stand til at dække de fornødne risici, jf. § 124, stk. 1 og 2 i Lov om finansiel virksomhed.

Direktionen evaluerer løbende udviklingen i solvensbehovet og solvensprocenten.

Beregningen af det individuelle solvensbehov tager udgangspunkt i 8+ metoden, hvor solvensbehovet opgøres som 8% af de risikovægtede eksponeringer med tillæg på de områder, hvor banken har særlige risici. Almindelige risici dækkes af 8% kravet (søjle I), mens der skal tages stilling til, i hvilket omfang banken har særlige risici, der nødvendiggør et individuelt tillæg til bankens solvensbehov (søjle II).

I vurderingen af områder, hvor banken kan have særlige risici, der ikke kan antages at

være dækket af 8% kravet, indgår følgende risikoområder:

1. Kreditrisiko. I vurderingen indgår:
  - i. Kreditrisiko for store kunder med finansielle problemer*
  - ii. Særlige kreditrisici for øvrige kunder*
  - iii. Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, brancher, geografi eller sikkerheder*
2. Markedsrisiko. I vurderingen indgår:
  - i. Renterisiko i handelsbeholdningen*
  - ii. Kreditspændsrisiko i handelsbeholdningen*
  - iii. Rente- og kreditspændsrisiko udenfor handelsbeholdningen*
  - iv. Aktierisiko*
  - v. Valutarisiko*
3. Likviditetsrisiko
4. Operationel risiko
5. Indtjeningsrisiko
6. Risiko for høj udlånsvækst

Endvidere følges udviklingen i bankens gearing. Gearingsgraden, der defineres som størrelsen af bankens basiskapital i forhold til summen af bankens aktiver og ikke-balanceførte poster, bliver monitoreret hver måned. En høj gearingsgrad er udtryk for en lav gearing. Bankens bestyrelse har besluttet, at risiko for overdreven gearing skal være uvæsentlig og at gearingsgraden derfor skal være højere end 10%. Ultimo juni 2020 havde banken en gearingsgrad på 12,5%.

De ovennævnte risikoområder vurderes at være dækkende for, at solvensbehovet opgøres på passende forsigtig vis, samt at opgørelsen lever op til kravene i Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

Nedenfor beskrives de enkelte risikoområder.

2.1. Kreditrisiko

Kreditrisiko er bankens risiko for tab som følge af, at en udlånskunde eller en anden modpart misligholder sine forpligtelser over for PenSam Bank. Kreditrisikoen er PenSam Bank's væsentligste risikoområde, og her hvor det største forretningsmæssige fokus ligger.

I beregningen af tillæg til solvensbehovet for ekstraordinær kreditrisiko ud over solvenskravet på 8%, sondres der mellem tre områder: i. Kreditrisiko for store kunder med finansielle problemer, ii. Særlige kreditrisici for øvrige kunder og iii. Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, geografi, brancher eller sikkerheder.

Store kunder med finansielle problemer

En stor kunde defineres her som en kunde med et samlet engagement på mere end 2% af kapitalgrundlaget. En kunde med finansielle problemer defineres som en kunde tilhørende Finanstilsynets bonitetskategori 1 eller 2c, eller en kunde beliggende i stadie 2svag eller 3 i bankens nedskrivningsberegninger.

PenSam Bank har få privatkunder med et samlet engagement på over 2% af kapitalgrundlaget. Ingen af de store kunder kan kategoriseres som kunder med finansielle problemer, hvorfor banken ikke medregner et tillæg for store kunder med finansielle problemer.

Særlige kreditrisici for øvrige kunder

Bankens kreditportefølje består næsten udelukkende af privatkunder med mindre engagementer under 2% af kapitalgrundlaget. PenSam Bank vurderes derfor at have en simpel udlånsportefølje.

I den løbende overvågning af kreditporteføljen fokuseres på porteføljens overordnede kreditkvalitet samt udviklingen af relevante dele af kreditporteføljen. Den løbende overvågning af dele af kreditporteføljen dækker bl.a. over nye kunder, store kunder, svage og nødlidende engagementer, og produkt-sammensætning af porteføljen.

Ultimo juni 2020 var 95% af bankens udlånsvolumen (opgjort ekskl. garantier) placeret i Finanstilsynets bonitetskategorier for gode og normale kunder (bonitetskategori 3, 2a og 2b).

Baseret på bankens kreditprofil samt den løbende overvågning af kreditrisikoen vurderes, at der ikke er særlige kreditrisici for øvrige kunder med engagementer under 2% af kapitalgrundlaget, som ikke er tilstrækkeligt dækket af søjle I kravet. Således vurderes et tillæg for særlige kreditrisici for øvrige kunder ikke nødvendigt.

Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, brancher, geografi eller sikkerheder

Der indregnes et tillæg for koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, hvis bankens 20 største engagementer udgør mere end 4% af den samlede eksponeringsmasse. Tillægget beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

Banken har ikke eksponeringer ud over detailsegmentet. Dårlige konjunkturer i en eller flere brancher tillægges således ikke større betydning og et tillæg for koncentrationsrisiko på brancher vurderes ikke nødvendigt.

Kredit- og sikkerhedsporteføljen betragtes hovedsageligt som veldiversificeret, dog

med en relativt stor eksponering mod andelsboliger i hovedstadsområdet. På grund af den store koncentration i dette segment, medtages et tillæg for koncentrationsrisiko på udlånet til andelsboliger.

2.2 Markedsrisiko

Markedsrisikoen i PenSam Bank består hovedsageligt af rente- og kreditspændrisiko i handelsbeholdningen. Denne stammer fra placering af overskudslikviditeten fra indlånsoverskud i likvide fondsaktiver. Bankens investeringsportefølje er udelukkende placeret i DKK denominerede aktiver af høj kreditkvalitet.

Renterisiko i handelsbeholdningen

Gennem investeringspolitikken og dertil hørende retningslinjer er der fastsat rammer for renterisikoen, som generelt tilstræbes at være lav. Da obligationsporteføljen udgør en væsentlig del af bankens balance, kan renterisikoen i forhold til basiskapitalen dog godt være væsentlig, selv ved lave varigheder. Der indregnes et tillæg til solvensbehovet for renterisiko baseret på den maksimale rammeudnyttelse de seneste 12 måneder.

Kreditspændrisiko i handelsbeholdningen

Den strategiske porteføljesammensætning og dertil hørende benchmark fastlægges årligt i bankens investeringsstrategi. Rammen for kreditspændrisikoen på bankens obligationsportefølje bestemmes ud fra kreditspændrisikoen på den fastlagte benchmark portefølje. Metoden til beregning af tillægget for kreditspændrisiko er baseret på Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter. Således beregnes tillægget på basis af den maksimale kreditspændrisiko, der kan opnås indenfor den af besty-

relsen fastsatte risikoramme for kreditspændrisiko.

Rente- og kreditspændrisiko udenfor handelsbeholdningen

Da alt ind- og udlån i banken er variabelt forrentet, er rente- og kreditspændrisikoen udenfor handelsbeholdningen begrænset. Derfor indregnes ikke et tillæg for overnormal rente- eller kreditspændrisiko udenfor handelsbeholdningen.

Aktierisiko

PenSam Bank's aktiebeholdning består udelukkende af en mindre beholdning af sektoraktier. Derfor vurderes bankens aktierisiko at være dækket af 8% kravet.

Valutarisiko

PenSam Bank har ingen betydelige eksponeringer mod valutarisiko, hvorfor bankens valutarisiko vurderes at være dækket af 8% kravet.

2.3. Likviditetsrisiko

Banken har på nuværende tidspunkt ingen markedsbaseret funding eller indlån fra professionelle aktører, og forventes ej heller at få det over det næste år. Da banken desuden ikke har nævneværdigt omfang af prisfølsomme indlån, indregnes ikke et tillæg til solvensbehovet for overnormal likviditetsrisiko.

2.4. Operationel risiko

For at vurdere, om der er afsat tilstrækkelig kapital i søjle I til at dække operationelle risici, tager PenSam Bank udgangspunkt i Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter. De valgte tillæg er baseret på en konkret vurdering af eventuelle mangler i forhold til den reelle risiko og et niveau, som

bankens indtjening ikke forventes at kunne dække.

Ultimo juni 2020 bestod bankens tillæg for overnormale operationelle risici af tillæg i forbindelse med hhv. IT-anvendelse, bankens overgang til at være BEC fuldkunde samt kreditområdet. Dele af bankens tillæg for operationelle risici forventes at bortfalde i løbet af 2020.

2.5. Indtjeningsrisiko

For at tage højde for eventuelle tab og eventuel utilstrækkelig indtjeningsevne til at absorbere disse, medregnes et tillæg til 8% kravet, hvis basisindtjeningen er mindre end 1% af bankens samlede udlån og garantier. Tillægget beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets Vejledning om tilstræk-

keligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

2.6. Udlånsvækst

For at tage højde for, at en høj udlånsvækst kan påføre banken en overnormal kreditrisiko, medregnes et tillæg for udlånsvækst, hvis banken forventer en udlånsvækst på over 10% for det kommende år. Bankens forretningsplan giver ikke anledning til at indregne et tillæg for udlånsvækst i solvensbehovet.

3. Opgørelse af solvensbehov

Tabel 1 nedenfor viser bankens solvensbehov pr. ultimo juni 2020, fordelt på de beskrevne risikoområder.

Tabel 1. Solvensbehov fordelt på risikoområder.

Risikoområde	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag pr. 30.06.2020 (mio. kr.)	Solvensbehov pr. 30.06.2020 (%)	Solvensbehov pr. 31.12.2019 (%)
Lovpligtigt minimumskrav (8%)	119,9	8,0%	8,0%
Tillæg for:			
- Kreditrisiko	5,0	0,3%	0,4%
- Markedsrisiko	3,7	0,3%	0,2%
- Likviditetsrisiko	-	-	-
- Operationel risiko	7,5	0,5%	0,4%
- Indtjeningsrisiko	8,9	0,6%	0,4%
- Udlånsvækst	-	-	-
<i>I alt</i>	<i>145,0</i>	<i>9,7%</i>	<i>9,3%</i>

Som det fremgår af tabel 1, havde banken et individuelt solvensbehov på 9,7% ultimo juni 2020. Dette består af minimumskravet på 8% plus et individuelt tillæg på 1,7% point. Bankens individuelle solvensbehov er således større end både kapitalgrundlags-

kravet og minimumskapitalkravet. Banken har ikke et solvenskrav som følge af påbudte foranstaltninger.

Bankens individuelle solvensbehov steg med 0,3% point fra ultimo 2019 til ultimo

juni 2020. Dette skyldes primært en stigning i tillæggene for hhv. indtjeningsrisiko og operationel risiko.

PenSam Bank's kapitalforhold med hensyn til kapitalgrundlag og solvens fremgår af tabel 2 nedenfor.

Tabel 2. Kapitalforhold.

	30.06.2020	31.12.2019
Kapitalgrundlag efter fradrag (mio. kr.)	300	254
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag (mio. kr.)	145	133
Kapitalprocent	20,0%	17,8%
Individuelt solvensbehov	9,7%	9,3%
Kapitalbevaringsbuffer	2,5%	2,5%
Kontracyklisk buffer	0,0%	1,0%
NEP-tillæg	1,2%	0,3%
Samlet solvensbehov	13,4%	13,1%
Solvensoverdækning ift. samlet solvensbehov	6,6% point	4,7% point

PenSam Bank's kapitalgrundlag steg i første halvår af 2020, hvilket skyldes en kapitaltilførsel på 50 mio. kr. fra PenSam Liv. Kapitaltilførslen blev gennemført medio marts 2020.

PenSam Bank's samlede solvensbehov består af bankens individuelle solvensbehov samt det kombinerede kapitalbufferkrav og NEP-tillæg. Som det fremgår af tabel 2, udgjorde bankens samlede solvensbehov 13,4% ultimo juni 2020, hvilket er en stigning på 0,3% point siden ultimo 2019. Stigningen i det samlede solvensbehov skyldes stigningen i det individuelle solvensbehov samt den gradvise indfasning af NEP-tillægget.

PenSam Bank's solvensoverdækning ift. det samlede solvensbehov udgjorde 6,6% point ultimo juni 2020. Til trods for en stigning i det samlede solvensbehov, steg solvensoverdækningen således med 2% i første halvår af 2020, hvilket skyldes kapitaltilførs-

len fra PenSam Liv, der øgede bankens kapitalgrundlag med 50 mio. kr.

Som følge af COVID-19, har Finanstilsynet valgt at forlænge indfasningen af NEP-kravet med 6 måneder. Desuden blev den kontracykliske buffer frigivet med øjeblikkelig virkning fra den 12. marts 2020, hvilket har reduceret det kombinerede kapitalbufferkrav med 1% point. Det systemiske risikoråd har meddelt, at de tidligst forventer at henstille om en forøgelse af den kontracykliske buffer i 2021. Således kan den kontracykliske buffer forventes uændret på 0% til og med 2021.

Resultatet for første halvår af 2020 er præget af følgerne af COVID-19 samt øgede nedskrivninger som følge af et ledelsesmæssigt skøn over effekten af COVID-19 på fremtidige kredittab. I første halvår havde banken således et resultat efter skat på -3,2 mio. kr.

Med baggrund i den netop tilførte kapital samt en forventning om en forbedring af bankens resultat i andet halvår af 2020, anses PenSam Bank's solvensoverdækning som tilstrækkeligt stor til at imødekomme yderligere følgevirkninger af COVID-19 samt indfasningen af NEP-kravet og eventuelle fremtidige forhøjelser af den kontracykliske buffer. Kapitalgrundlaget vurderes derfor tilstrækkeligt til at imødekomme fremtidige risici.

4. Nedskrivninger

Bankens nedskrivninger opgøres i overensstemmelse med IFRS 9. Til beregning af bankens nedskrivninger benyttes hjælpeværktøjer fra BEC og LOPI, hvilket sikrer en

velfunderet og standardiseret industri-løsning til bankens nedskrivningsberegninger. Der foretages løbende opfølgning på enkeltengagementer. Desuden overvåges migrationer mellem stadier samt udviklingen i nedskrivningerne indenfor hvert stadie.

Ultimo juni 2020 udgjorde bankens samlede nedskrivninger 24,9 mio. kr. Heraf udgjordes 4 mio. kr. af et ledelsesmæssigt skøn til dækning af eventuelle fremtidige kredittab som følge af COVID-19 samt et generelt fald i andelsboligpriser på grund af ny lovgivning på området. Der henvises til PenSam Bank's halvårsregnskab for yderligere beskrivelse af det ledelsesmæssige skøn.

Fordelingen af nedskrivningerne på stadier fremgår af nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Nedskrivninger fordelt på stadier.

mio. kr.	30.06.2020	31.12.2019
Stadie 1	2,6	3,1
Stadie 2/2svag	2,1	3,0
Stadie 3	16,2	19,7
Ledelsesmæssigt skøn	4,0	0,0
Samlede nedskrivninger	24,9	25,7

PenSam Bank har valgt, ikke at benytte sig af overgangsordningen for implementering af IFRS 9. Den fulde effekt af overgangen til IFRS 9 er således fuldt indregnet i egenkapitalen, der primo 2018 reduceredes med 2,2 mio. kr. efter skat som følge af overgangen til IFRS 9.